

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

poskytované
osobám s
mentálním
postížením a
jejich
rodinám

SOCIÁLNÍ SLUŽBA

- činnost nebo soubor činností zajišťujících **pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení**
- **Poskytovatel sociální služby:** fyzická či právnická osoba, obec, kraj nebo ministerstvo.
- Poskytovatel sociálních služeb musí splňovat to, že formy poskytované pomoci musí být **dostupné, efektivní, hospodárné a kvalitní** (standarty soc. služeb)
- **Uživatel sociálních služeb** je ten, kdo sociální službu užívá. Jsou to např. osoby se zdravotním postižením. V případě poradenských služeb to mohou být i rodiče či jiní blízcí lidé osob s postižením
- Do poskytování soc služeb zasahuje: **Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti.**

ZÁKON O SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Zákon č. 108/2006 Sb.

- uvádí podmínky registrace poskytovatelů sociálních služeb, předpoklady pro výkon jednotlivých činností v sociálních službách a povinnost dalšího vzdělávání pracovníků
- upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci, **prostřednictvím sociálních služeb a poskytování příspěvku na péči**
- **Hlavní cíl:** podpora procesu sociálního začleňování a sociální soudržnost společnosti prostřednictvím :
 - **snížování sociálních a zdravotních rizik** uživatelů sociální služby
 - **rozvíjení aktuálních i budoucích schopností** uživatelů sociální služby
 - **zlepšení nebo alespoň zachování soběstačnosti** uživatelů sociální služby.
- Klíčovou myšlenkou zákona je snaha o **aktivizaci uživatelů sociálních služeb** (schopnost aktivně a zdravě sociálně žít, nést odpovědnost za svůj život, umět řešit aktivně nepříznivé situace, pěstovat maximální míru samostatnosti) – a tím **omezit závislost na poskytovateli sociálních služeb**, které vzniká právě i na základě zdravotního postižení

ZÁKON O SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Vymezuje:

- **druhy a formy sociálních služeb**
- **příspěvek na péči**
- **standards kvality**
- **roli sociálního pracovníka**
- **roli klienta**

DRUHY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

- **sociální poradenství**
- **služby sociální péče**
- **služby sociální prevence**

FORMY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

- **ambulantní**
- **terénní**
- **pobytové**

Terénní: Sociální služba je uživateli poskytována v jeho přirozeném prostředí (pečovatelská služba, raná péče, streetworking)

Ambulantní: Uživatel dochází do zařízení poskytujícího sociální služby (centrum denních služeb, stacionář)

Pobytová: Uživatel v zařízení poskytujícím sociální služby bydlí (domov pro seniory, chráněné bydlení, domov pro osoby se zdravotním postižením)

SLUŽBY SOCIÁLNÍHO PORADENSTVÍ

- Poskytují uživatelům informace, které pomohou k řešení jejich situace.
- Základní sociální poradenství je prvkem každého druhu sociální služby.
- Zahrnuje poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv uživatele.
- Mezi odborné sociální poradenství patří občanské poradny, manželské a rodinné poradny, sociální práce s osobami společensky nepřizpůsobenými, **sociálně právní poradenství pro osoby se zdravotním postižením a seniory**, poradny pro oběti trestných činů a domácího násilí.

SLUŽBY SOCIÁLNÍ PÉČE

- Osobní asistence
- Pečovatelská služba
- Tísňová péče
- Podpora samostatného bydlení
- Odlehčovací služby
- Centra denních služeb
- Denní stacionáře
- Týdenní stacionáře
- Domovy pro osoby se zdravotním postižením
- Domovy pro seniory
- Chráněné bydlení

SLUŽBY SOCIÁLNÍ PREVENCE

- Raná péče
- Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
- Telefonická krizová pomoc
- Tlumočnické služby
- Azylové domy
- Domy na půl cesty
- Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
- Noclehárny
- Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
- Sociálně terapeutické dílny
- Terapeutické komunity
- Sociální rehabilitace

ZÁKLADNÍ ČINNOSTI PŘI POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

- Pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu.
- Pomoc při osobní hygieně
- Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy.
- Poskytnutí ubytování, popřípadě přenocování.
- Pomoc při zajištění chodu domácnosti.
- Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti.
- Sociální poradenství.
- Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.
- Sociálně terapeutické činnosti.
- Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.
- Telefonická krizová pomoc.
- Nácvik dovedností pro zvládnutí péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností.
- Vedoucích k sociálnímu začlenění.
- Podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností.

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

- Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné osoby
- Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.
- Poskytuje se od 1 roku života.
- Osobou závislou je jedinec, který z důvodu **dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu** potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnání životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti.
- Pomoc může poskytovat:
 - **osoba blízká**
 - **asistent sociální péče**
 - **poskytovatel sociálních služeb (i dětský domov)**
 - **speciální zdravotnické zařízení hospicového typu**
- O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce
- výše příspěvku na péči je určena dle stupně závislosti.
- Stupeň závislosti se určuje dle definovaných úkonů soběstačnosti a péče o vlastní osobu

Stupeň závislosti u osoby do 18 let věku:

- Stupeň I – lehká závislost – z důvodu DNZS není schopna zvládat tři základní životní potřeby;
- Stupeň II – středně těžká závislost - z důvodu DNZS není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb;
- Stupeň III – těžká závislost - z důvodu DNZS není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb;
- Stupeň III – úplná závislost - z důvodu DNZS není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb;
- **a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby**

Stupeň závislosti u osoby starší 18 let věku:

- Stupeň I – lehká závislost – z důvodu DNZS není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby;
- Stupeň II – středně těžká závislost - z důvodu DNZS není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb;
- Stupeň III – těžká závislost - z důvodu DNZS není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb;
- Stupeň III – úplná závislost - z důvodu DNZS není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb;
- **a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby**

Základní životní potřeby:

- a) Mobilita
- b) Orientace
- c) Komunikace
- d) Stravování
- e) Oblékání a obouvání
- f) Tělesná hygiena
- g) Výkon fyziologické potřeby
- h) Péče o zdraví
- i) Osobní aktivity
- j) Péče o domácnost

POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

- Zřizovat a poskytovat sociální služby mohou na našem území obce, kraje a Ministerstvo práce a sociálních věcí (za **státní sektor**) a **nestátní neziskové organizace**, nadace, církevní organizace a další právnické i fyzické osoby.
- **Odpovědnost za dostupnost a plnění standardů kvality služeb** však ve všech případech nese Ministerstvo práce a sociálních věcí (jako kontrolní instituce)
- Zřizovatelem se stává pouze ten, komu garant (tedy zmíněné MPSV) udělí licenci, která jej opravňuje sociální službu provozovat.
- **Registr poskytovatelů sociálních služeb:**

<http://iregistr.mpsv.cz/>

<https://socialnisluzby.kr-jihomoravsky.cz/>

VYHLÁŠKA Č. 505/2006

KTEROU SE PROVÁDĚJÍ NĚKTERÁ USTANOVENÍ ZÁKONA O SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH:

- Způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby
- Rozsah úkonů základních činností u jednotlivých druhů soc. služeb
- Maximální výše úhrad za soc. službu
- Zdravotní stavy vylučující poskytování pobytových sociálních služeb
- Kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách
- Hodnocení standardů kvality sociálních služeb

STANDARDY KVALITY

Cíle:

- ukázat zřizovatelům sociálních služeb cestu, **kde a co mohou dále zlepšovat a jak svou službu zefektivňovat**
- **standardizace a sjednocení služeb** – tedy určení základních parametrů, které by měla splňovat každá kvalitní a efektivně poskytovaná sociální služba, a dle nichž by mohl i sám uživatel poznat, zda se jedná o službu dostatečně vyhovující jeho potřebám.
- **Popisují, jak má vypadat kvalitní sociální služba**
- **Měřítko pro porovnání kvality sociálních služeb (nastavují minimální laťku)**
- **Plnění standardů kvality se hodnotí systémem bodů**

Soubory norem, které musí každá služba splňovat. Např. každá služba musí mít vypracovaný postup podávání stížností a s tímto postupem musí seznámit všechny uživatele tak, aby mu porozuměli. Dodržování standardů je kontrolováno inspekcí kvality sociálních služeb, která dělá namátkové kontroly, ale i kontroly na základě stížností na nedodržování standardů

Standardy:

- **Procesní** (jak má sociální služba vypadat) - způsob poskytování služeb, ochrana práv, jednání se zájemcem o službu, dohoda o poskytování, průběh služby,...
- **Personální** (personální zajištění služby) - vzdělávání pracovníků a jejich dovednosti, podmínky pro práci
- **Provozní** (obecné podmínky pro poskytování služeb) - dostupnost služby, prostory kde jsou poskytovány, ekonomické zajištění

Zásady: zásada ochrany lidských práv uživatele, zásada individualizace služby, zásada odbornosti a zásada provozního zabezpečení

PROCEDURÁLNÍ STANDARDY:

- Cíle a způsoby poskytování soc. sl.
- Ochrana práv osob
- Jednání se zájemcem o soc. sl.
- Smlouva o poskytování soc. sl.
- Individuální plánování průběhu soc. sl.
- Dokumentace o poskytování soc. sl.
- Stížnosti na kvalitu nebo způsob soc. sl.
- Návaznost poskytované soc. sl. na další zdroje

PERSONÁLNÍ STANDARDY:

- Personální a organizační zajištění soc. sl.
- Profesní rozvoj zaměstnanců

PROVOZNÍ STANDARDY:

- Místní a časová dostupnost poskytované soc. sl.
- Informovanost o poskytované soc. sl.
- Prostředí a podmínky
- Nouzové a havarijní situace
- Zvyšování kvality sociální služby

SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO OSOBY S MP

CÍLE:

- zachování lidské důstojnosti klientů
- vycházet z individuálně určených potřeb klientů
- aktivní rozvoj schopností klientů
- zlepšit či alespoň zachovat soběstačnost klientů
- poskytovat služby v zájmu klientů a v náležitě kvalitě

SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO OSOBY S MP

- Domovy pro osoby se zdravotním postižením
- Chráněné bydlení
- Raná péče
- Denní či týdenní stacionáře
- Podpora samostatného bydlení
- Centra denních služeb
- Pečovatelská služba
- Odlehčovací služba
- Osobní asistence
- Sociálně terapeutické dílny
- Podporované zaměstnávání

S O U Č A S N É
T R E N D Y
V
P O S K Y T O V Á N Í
S O C . S L U Ž E B

zkvalitňovat poskytované služby

odklon od ústavních zařízení směrem k sociálním službám
(deinstitucionalizace)

aktivizace klienta a změna jeho role z pouhého příjemce služeb na individuální osobnost, jenž má být aktivní součástí týmu nejen při výběru vhodné sociální služby, ale také při nastavování podmínek, forem a způsobu jejího poskytování.

smluvní systém v sociálních službách. Služby jsou poskytovány na základě smlouvy. Jsou detailně rozpracována práva a povinnosti jednotlivých stran a upraveny dle potřeb konkrétního klienta (udržení kvality pomocí standardů)

Inkluzivní pojetí vztahu k osobám s postižením

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096060107-klic/218562221700005/>

RYTMUS (podporované zaměstnávání)

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096060107-klic/220562221700013/>

NAUTIS

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096060107-klic/220562221700011/>

KONKRÉTNÍ DOZP

- <https://www.hradek-radost.cz/cs/102-ukoncene-projekty>
- <https://www.youtube.com/watch?v=RNyZZ4LNkMA>

ODKAZY